

DAŇOVÝ SERIÁL MF DNES

Rodiče, studenti, důchodci – jak se vyrovnat s daní z příjmu

Poznamenejte si v kalendáři datum **2. dubna 2012**. Pokud si podáváte daňové priznání sami, bez daňového poradce, je to pro vás termín, kdy musíte mít vše vyřešené.

Kdy odevzdat vyplněné formuláře a zaplatit daně

březen

duben

květen

červen

červenec

28. března

Pokud jste si spočítali, že budete **doplácet daň z příjmů**, a chcete poslat peníze bankovním převodem, je právě v tento den nejvyšší čas.

2. dubna

Nejpozději do tohoto data musíte **podat daňové priznání a zaplatit daně**. Formulář ještě můžete poslat doporučeně poštou, případný nedoplatek zaplatit na pokladně úřadu.

10. dubna

Pokud své daňové povinnosti nesplníte do pěti pracovních dní od té doby, kdy jste měli, **hrozí vám pokuta**. Třeba za pozdní podání formulářů zaplatíte od tohoto dne minimálně 500 korun.

! Pozor, zcela netypicky musíte do osmi dní od chvíle, kdy podáte daňové priznání, **doplatit i zdravotní pojištění**. A to i když na podání přehledu máte ještě čas. Termín osmi dní běží od chvíle, kdy jste priznání opravdu podali, 10. duben je jen hraniční datum (+ den navíc získáváte díky Velikonocům).

FAKTA

Kdo podává daňové priznání

Formulář vyplňujete, když:

- máte příjmy z více zaměstnání současně a příjem z některého z nich vám nesrazil srážkovou daň;
- máte příjem ze zaměstnání a navíc jste si přivydělali například podnikáním či pronájmem víc než 6 000 korun za rok;
- máte příjmy z podnikání, které jsou vyšší než 15 000 korun za rok;
- podnikáte a byli jste ve ztrátě.

O formulář se nemusíte starat, když:

- nemáte žádný příjem;
- máte příjmy od daně osvobozené (třeba mimořádný ostatní příjem do výše 20 000 korun za rok);
- máte příjmy zdaňované srážkovou daň, třeba dividendy, úroky...

2. května

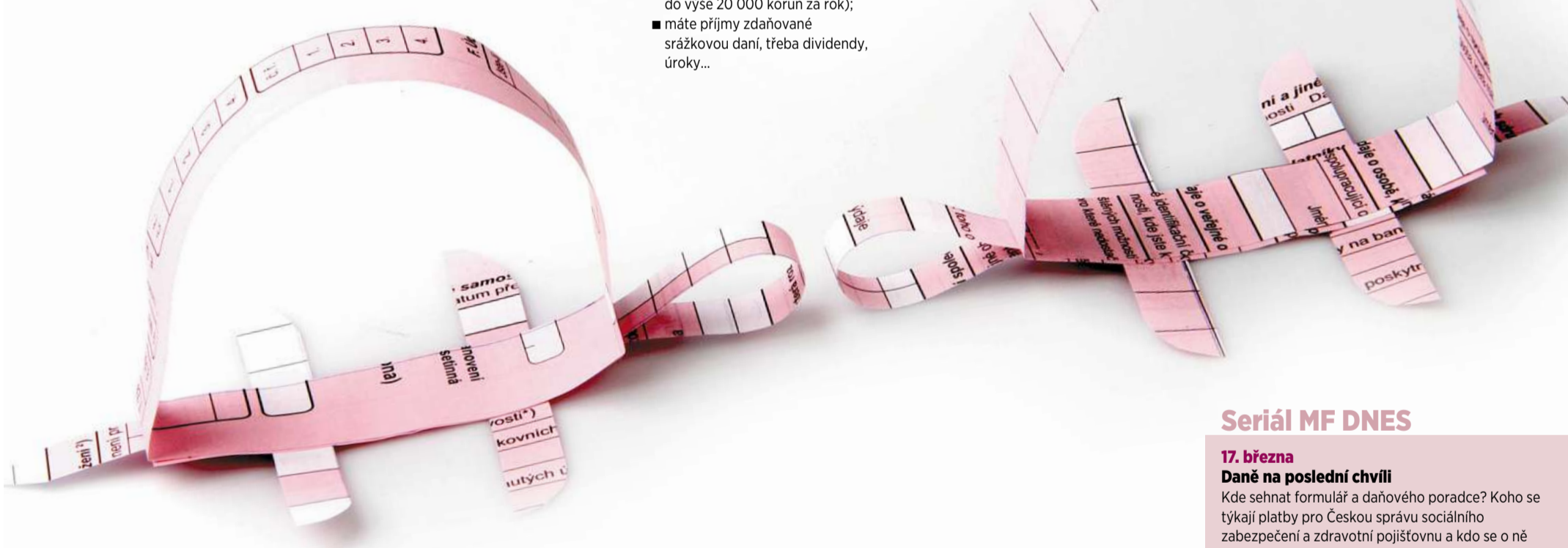
K tomuto datu musí podnikatelé (ale i ti, kdo nemají živnostenský list a vydělávají si třeba uměleckou činností) odevzdat **přehledy pro zdravotní pojišťovnu a správu sociálního zabezpečení**.

10. května

Kdo má **nedoplatek na sociálním pojištění**, musí jej doplatit do tohoto dne. Peníze již musí Česká správa sociálního zabezpečení mít, takže 10. května se dá platit jen v hotovosti na pokladně.

2. července

Pokud **využíváte služeb daňového poradce**, můžete si termín odevzdání formulářů prodloužit až k tomuto datu. Adekvátně se posouvají všechny lhůty související.

Seriál MF DNES

17. března

Daně na poslední chvíli

Kde sehnat formulář a daňového poradce? Koho se týkají platby pro Českou správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovnu a kdo se o ně starat nemusí? Návod, jak vyplnit potřebný tiskopis.

Otázky a odpovědi

Musím si na prodej kosmetiky zřizovat živnost?

Problémy, které řeší čtenáři MF DNES. Své dotazy k daňové problematice můžete zasílat na e-mail: penize@mfdnes.cz.

Podnikání

1. Na začátku podnikání jsem uložil na účet vlastní vklad. Jak tyto peníze uvedu v daňovém priznání?
Buď vedete pouze evidenci příjmů a uplatňujete výdaje paušálně. Vklad vlastních prostředků na účet není v takovém případě zdanitelným příjmem a do evidence příjmů se neuvádí. Nebo vedete daňovou evidenci (bývalé jednoduché účetnictví) a v takovém případě vklad zahrnete do sloupce příjmů, které neovlivňují základ daně. Částka vkladu tak do daňového priznání vůbec nevstoupí.

2. Mám dvě živnosti – pracuji jako kadeřnice a zároveň prodávám kosmetiku. Mohu u jedné z živností uplatňovat výdaje paušálem a u druhé vést daňovou evi-

denci a vyčíslit doopravdy uskutečněné výdaje?

V rámci příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 zákona o daních z příjmů), tedy jednoho dílčího základu daně, nelze kombinovat pro různé činnosti uplatnění skutečných výdajů a těch vypočítávaných procentem z příjmů, to znamená paušálních výdajů.

3. Koupila jsem si speciální šicí stroj, stál 42 600 korun. Prý si tuto částku nemohu dát do podnikání rovnou jako výdaj. Jak mám tedy správně postupovat, abych měla vše v pořádku?

Pokud nejste plátcem DPH (případně jste-li plátcem a uvedená cena je bez DPH), převýšila pořizovací cena stroje částku 40 tisíc korun. Nad tuto finanční hranici je nutné stroj evidovat jako majetek a do vý-

dajů uplatňovat pouze roční odpisy. Doba odepisování a způsob výpočtu odpisů upravuje zákon o daních z příjmů. Šicí stroje jsou zařazeny do 2. odpisové skupiny s dobou odepisování minimálně pět let.

4. Přivydělávám si prodejem kosmetiky. Měsíčně utržím maximálně 6 000 korun, ale zisk z toho je pro mě jen 1 400 korun. Musím si kvůli tomu vyřizovat živnostenský list?

Pokud má vaše práce všechny znaky živnostenského podnikání, tedy je to soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku, měla byste mít pro její výkon živnostenský list. Velký rozdíl mezi příležitostnou činností a podnikáním na zá-

kladě živnostenského oprávnění spočívá v povinnosti odvádět nejen daň z příjmů, ale i registrovat se k zdravotnímu a sociálnímu pojištění.

5. Mám sídlo podnikání doma a provozovnu ve vsi vzdálené 15 kilometrů. Mohu si dopravu do provozovny uplatňovat jako daňový výdaj?

Pokud uplatňujete skutečně vynaložené výdaje (vedete daňovou evidenci), a nikoliv výdaje procentem z příjmů, můžete jako daňově účinný výdaj uplatňovat náklady na dopravu mezi sídlem vašeho podnikání a místem, kde činnosti vykonáváte.

6. Podnikám jako švadlena. Domluvila jsem se se svou kamarádkou, že mi dá reklamní ceduli na fasádu svého domu v centru a

já jí na oplátku ušiji šaty. Jenže zatímco ona s tím žádné výdaje nemá, já ano. Mohu je nějak uplatnit v daních, když proti nim vlastně nebudu mít příjem za prodej?

Správný postup je, že vzájemná plnění se ocení a dojde k jejich započtení. Vaší kamarádce vznikne příjem (předpokládám, že jednorázový) z příležitostného pronájmu. Pokud příjem z pronájmu spolu s příjmy z dalších příležitostných činností nepřesáhne 20 tisíc korun za rok, je osvobozen od daně a není na něj nutné podávat daňové priznání.

Vy dohodnutou částku musíte vykázat ve svých příjmech z podnikání a můžete si samozřejmě uplatnit související náklady, pokud nevyužíváte odpočtu výdajů procentem z příjmů.

» Pokračování na str. C4

Modelové příklady: jak mají

Někdo to má jednoduché: je zaměstnanec bez dalších příjmů a daně mu spočítají v práci. Ale co třeba penzisté, kteří stále pracují?

Žena na rodičovské dovolené

Alice je na rodičovské dovolené. Rodičovskou má 7 600 korun měsíčně. Předtím pracovala jako manikérka a stále si tak přivydělává, i když její práce již není tak intenzivní. Má živnostenský list a za rok 2011 si vydělala 63 000 korun, náklady spojené s podnikáním činily 28 000 korun.

Příjmy a výdaje

Rodičovský příspěvek nepodléhá dani z příjmu, není tedy třeba ho do daňového přiznání uvádět.

Příjem z podnikání byl 63 000 korun, protože Alice překročila hranici 15 000 korun, při které musí „nezaměstnanci“ podávat daňové přiznání, tato povinnost se týká i jí. Alice částku zapíše do přílohy 1, řádek 101.

Vydaje se rozhodne danit paušálně. Kromě toho, že může odečíst celých 80 procent (řemeslná živnost), nemusí evidovat žádné účtenky a paragony. Zapíše též do přílohy 1, řádek 102.

Do daňového přiznání Alice uvede:

Příjmy podle § 7:	63 000
Výdaje podle § 7: (80 % z příjmů)	50 400
Celkem ke zdanění:	12 600
Vypočtená daň:	1 890
Sleva na poplatníka:	23 640
Celkem nutno zaplatit na dani z příjmů:	0

Protože si Alice v roce 2011 vydělala méně než 68 000 korun (příjmy byly 63 000 korun, rodičovský příspěvek se nepočítá), může si její manžel od svých daní odečíst slevu na vyživovanou manželku.

Ta je pro rok 2011 vyšší než sleva na poplatníka, celých 24 840 korun. O ty zaplatí její muž méně na daních.

Pozor však, jako OSVČ musí Alice řešit povinná pojištění.

Zdravotní pojištění: Protože celodenně pečuje o dítě do sedmi let, nemusí platit zálohy. Pojistné zaplatí jen ze skutečného zisku, tedy 12 600 korun. Pojistné bude 850 korun.

Sociální pojištění: Je vedena jako OSVČ vedlejší, a protože je to z důvodu rodičovské, nemusí to nijak dokládat. Protože si vydělala (zisk) méně než 59 374 korun, nemusí doplácet pojistné ani platit zálohy.

Tipy pro ty, kdo jsou na rodičovské

■ Pokud se váš daňový základ vejde do 157 600 korun, neplatíte díky slevě na poplatníka žádnou daň. Když jsou to příjmy podnikatelské, musíte myslet i na sociální a zdravotní pojištění.

■ Jestliže si manžel na rodičovské vydělá méně než 68 000 korun, může si na něho druhý uplatnit slevu na vyživovaného manžela. Pozor, jsou to příjmy, ne zisk. Do příjmů se nepočítají sociální dávky (například rodičovská), ovšem mateřskou do nich zahrnout musíte, to je dávka nemocenského pojištění.

Důchodce

Kamil je v důchodu. Jeho měsíční penze je 10 620 korun. Kromě toho si přivydělává. Pravidelně přispívá do technického časopisu a posílají mu honoráře. V roce 2011 dostával od ledna do června honorář 8 200 korun měsíčně. Od prázdnin začal časopis výrazně šetřit a honorář Kamilovi snížil na 5 300 korun. V roce 2011 skončilo Kamilovi penzijní připojištění (splnil podmínku spořit minimálně do 60 let a přitom alespoň pět let), naspoušené peníze si vybral najednou formou jednorázového vyrovnání. Na účet mu tak přibýlo 148 390 korun.

Příjmy a výdaje

Roční penzi do výše 288 000 korun není třeba danit. Kamil hranici nepřesahuje. Kdyby si podnikáním, zaměstnáním nebo pronájmem vydělal více než 840 000 korun za rok, musel by penzi zdanit. Ani to však není jeho případ, proto ji do daňového přiznání nemusí uvádět.

Jednorázové vyrovnání z penzijního připojištění: Vlastní úspory ani příspěvky od státu není třeba danit. Daní se jen výnos (15 procent), ale o to se postaral penzijní fond, Kamil dostal na účet peníze již čisté, není třeba je do daňového přiznání ani uvádět.

Honoráře: Z honorářů do 7 000 korun není nutné platit daň – strhl ji už ten, kdo je vyplácí, a to ve výši 15 procent. Je to daň srážková, ani když Kamil podá daňové přiznání, nic se mu z ní nevrátí. Honoráře nad 7 000 korun dostal Kamil nezdaněné. Uvede je do daňového přiznání (příloha 1, řádek 101) jako příjem podle § 7. Proti nim může postavit skutečné výdaje, nebo výdaje vycílit paušálně, u honorářů je výše paušálu 40 procent.

Do daňového přiznání Kamil uvede:

Příjmy podle § 7: (6 měsíců x 8 200 korun)	49 200
Výdaje podle § 7: (40 % z příjmů)	19 680
Celkem ke zdanění:	29 520
Vypočtená daň:	4 428
Sleva na poplatníka:	23 640
Celkem nutno zaplatit na dani z příjmů:	0

Pozor však, jako příjemce honorářů musí Kamil řešit povinná pojištění.

Zdravotní pojištění: Protože Kamil pobírá důchod a plátcem jeho zdravotního pojištění je stát, nemusí platit zálohy. Pojistné zaplatí jen ze skutečného zisku, započít však do něj musí všechny honoráře (i ty, ze kterých mu srazili daň 15 procent). Počítá tedy 29 520 + 5 300 x 6 = 61 320 korun. Pojistné bude 4 139 korun.

Sociální pojištění: Je veden jako OSVČ vedlejší. Protože si vydělá (zisk) více než 59 374 korun, musí doplatit pojistné a v příštím roce dokonce platit zálohy ve výši 723 korun měsíčně.

Tipy pro důchodce

■ I penzista, který má nějaké příjmy, si může odečíst slevu na poplatníka. Znamená to, že pokud si nevydělá víc než 157 600 korun, neplatí ve výsledku žádné daně. Pozor však na sociální a zdravotní pojištění.

■ Kdo má důchod vyšší než 24 000 korun měsíčně (288 000 korun ročně), musí částku, která tuto hranici převyšuje, zdanit. I přitom si však může uplatnit slevu na poplatníka.

■ Kdo má k penzi příjmy ze zaměstnání, podnikání či pronájmu vyšší než 840 000 korun ročně (odpovídá 70 000 korunám za měsíc), musí důchod danit, a to celý, hranice 288 000 korun se v takovém případě nezohledňuje.

Otázky a odpovědi Musím danit příjem za prodej štěňat? Platí se

7. Mám pět let pozastavenou živnost a uvažuji o tom, že už ji neobnovím, protože jsem si našla dobré zaměstnání. Jen mám trochu obavu: pomínula již lhůta na daňovou kontrolu?

Pokud jste před přerušením podnikání nevykazoval ztráty, lhůty pro vyměření dodatečné (případně vyšší) daně již uplynuly.

8. Tvořil jsem pět let rezervu na opravu nebytového prostoru, který pronajímám. Nyní jsme se však s nájemcem dohodli, že ode mě provozovnu odkoupí. Co mám s penězi dělat?

Rezervu, která je zrušena, musíte převést do příjmů za zdaňovací období, kdy ke zrušení došlo. Jinak řečeno o částky, o které jste si v minulých letech snížil základ daně z příjmu, ho musíte jednorázově zvýšit.

Přivýdělky

9. Jsem v invalidním důchodu a mám příjem jako předsedkyně společnosti. Každý měsíc dostávám na účet 6 599 korun. Chtěla bych si v daních odečíst životní pojistku, ale účetní mi řekla, že protože jsem podepsala prohlášení k dani, tak už mi daň strhla a přiznání si sama

podávat nemohu. Dá se to ještě nějak změnit?

Z dotazu není zcela zřejmé, zda jste předložila mzdové účetní do 15. února smlouvu o soukromém životním pojištění a potvrzení pojišťovny o zaplaceném pojistném za uplynulý rok a tím bylo zaplacené pojištění zohledněno v rámci ročního zúčtování a není třeba podávat daňové přiznání, nebo zda zohledněno nebylo. Pokud ne, požádejte účetní, ať vám vystaví potvrzení o výši zdanitelných příjmů, na základě kterého můžete připravit přiznání a zaplacené životní pojištění v něm uplatnit.

10. Nerozumím tomu, proč finanční poradce uplatňuje paušál 60 procent a pojišťovací agent jen 40 procent.

Pojišťovací zprostředkovatel (například pro životní a nežitovní pojištění) musí k výkonu činnosti získat licenci ČNB, a jeho práce je tak zařazena do kategorie podnikání podle zvláštních předpisů s možností uplatnit paušální výdaje ve výši pouze 40 procent příjmů.

Zprostředkování jiného pojištění (třeba penzijního připojištění, úvěrů a hypoték) nebo činnost poradce je možné provádět na živnostenské oprávnění, není regulováno dalšími předpisy a pro tento typ podnikání umožňuje zá-

„Autorské honoráře podléhají zdravotnímu pojištění vždy, tedy včetně příjmů do 7 000 korun zdaněných srážkovou daní.“

Ondřej Homolka
daňový poradce advokátní kanceláře bvp Braun Partners

kon o daních z příjmů odpočet paušálních výdajů ve výši 60 procent příjmů.

11. Jsem zaměstnanec a občas píšu články do odborného časopisu. Přivydělám si tím tak 2 000 korun měsíčně. Honorář dostávám již zdaněný, ale prý mám řešit zdravotní a sociální pojištění?

Autorské honoráře podléhají zdravotnímu pojištění vždy, tedy včetně příjmů do 7 000 korun zdaněných srážkovou daní, i když poplatník daňové přiznání nepodává. Autor je povinen se přihlásit jako osoba samostatně činná zdravotní pojišťovně a po uplynutí zdaňovacího období jí podat přehled o příjmech a výdajích. Honoráře do 7 000 korun měsíčně od jednoho plátce a ty získané vedlejší činností do stanovené rozhodné částky sociálního pojištění nepodléhají. Pro rok 2011 je stanovena rozhodná částka 59 374 korun.

12. Přivydělávám si tvorbou webových stránek. Během roku jsem tak získal 28 000 korun. Měl jsem však i výdaje – 9 680 korun. Musím se zabývat daněmi, když byl můj celkový příjem pod 20 000 korunami?

Do 20 000 korun jsou od daně osvobozeny příjmy, nikoliv zisk. Za uvedených okolností vám zá-

kon o daních z příjmů ukládá povinnost daňové přiznání podat. Ostatní příjmy vykazované v dílčím základu daně podle paragrafu 10 je možné snížit o výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení.

13. Jsem zaměstnanec – truhlář. Loni jsem udělal známému komodu, stůl a židle. Šlo o jednorázovou akci, jinak nepodnikám. Inkasoval jsem 28 000 korun. Mohu si výdaje odečíst paušálem 80 procent?

Odečít výdajů procentem je možný pouze u příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti. U ostatních příjmů vykazovaných v dílčím základu daně podle § 10 je možné uplatnit jen prokazatelně vynaložené výdaje. Zároveň byl váš příjem vyšší než 20 tisíc korun, což je hranice od daně osvobozeného příjmu, a musíte tak podat přiznání.

14. Pokud jsem měl přivýdělek do 20 000 korun, nemusím prý nic danit. Ale co zdravotní pojištění? Jsem zaměstnanec.

Z příležitostných příjmů vykazovaných v dílčím základu daně podle § 10 není nutné odvádět sociální a zdravotní pojištění. Výjimkou jsou autorské honoráře, které se řadí pod příjmy z podnikání, i když jsou příležitostné.

15. Mám chovatelskou stanicí psů. V roce 2011 jsme měli štěňata a prodala jsem je za 60 000 korun. Mám řešit daně?

Příjmy z příležitostných činností jsou za rok 2011 osvobozeny pouze do částky 20 tisíc korun ročně. Na příjem ve výši 60 tisíc korun proto musíte podat daňové přiznání.

Důchody

16. Mám velmi nízký důchod, ale mimo to dobrý příjem ze zaměstnání. Vydělávám si ročně přes 840 000 korun. Četl jsem, že mám kvůli tomu důchod zdanit. Důchod se vejde do 288 000 korun a do této částky jsou důchody od daně z příjmu osvobozené – skutečně musím danit? A pokud ano, mohu uplatnit slevu na poplatníka 23 640 korun?

Podle nové úpravy, která se poprvé uplatňuje za rok 2011, platí, že pokud příjmy důchodce převyšují částku 840 tisíc korun ročně, osvobození důchodu se neuplatní. Vzhledem k výši vašich příjmů ze zaměstnání se vaše daňová povinnost za uplynulý rok bude počítat z úhrnu příjmů ze zaměstnání i důchodu.

Slevu na poplatníka uplatnit můžete.

daně řešit lidé s různými příjmy

Anebo maminky, které se snaží přivydělat si k rodičovské nějakou tu korunu? Nejen jim radíme ve čtyřech modelech

Studentka

Petře je 23 let. Studuje vysokou školu a pobírá ubytovací stipendium 500 korun měsíčně. Během školního roku si přivydělává. Má dohodu o provedení práce s firmou, kam dochází dvakrát týdně dělat odpolední asistentku. Vydělá si tak 6 000 korun měsíčně, u zaměstnavatele podepsala prohlášení k dani z příjmů. Kromě toho Petra dává hodiny matematiky – za jednu si účtuje 250 korun, měsíčně si vydělá v průměru 2 500 korun. V létě prováděla na zámku, za 14denní brigádu si vydělala 3 950 korun. I zde pracovala na dohodu o provedení práce. Protože o prázdninách nepracuje jako asistentka, mohla i na zámku podepsat prohlášení o dani z příjmů.

Příjmy a výdaje

Stipendium: Není třeba danit.

Dohody o provedení práce: Podléhají dani z příjmů, protože má podepsané prohlášení k dani, zaměstnavatel za ni odvádí zálohu na daň z příjmů. Petra si měsíčně vydělá jen tolik, že sleva na studenta a sleva na poplatníka, kterou na ni uplatňuje zaměstnavatel, je vyšší než daň, kterou by měla zaplatit. Kdyby neměla žádné jiné příjmy, je daň nulová a ona se nemusí zabývat daňovým priznáním – o zúčtování daní by mohla požádat zaměstnavatele, i když nejde o klasický pracovní poměr, ale o dohodu o provedení práce. V tom případě by bylo nutné, aby zaměstnavatel, kterého o zúčtování požádá, dala podklady od druhého zaměstnavatele a také potvrzení o studiu.

Za výuku matematiky: Petra doučuje jen během školního roku, ale i tak si touto činností v roce 2011 vydělala 25 000 korun. Tím přesáhla hranici a musí příjmy úřadu přiznat.

Výdaje by mohla Petra uplatnit jen k příjmům podle § 10, ale na doučování žádné skutečné náklady nemá a paušální v této kategorii uplatnit nemůže. K příjmům ze závislé činnosti, stejně jako k těm ze zaměstnání, výdaje uplatňovat nelze.

Do daňového priznání Petra uveďte:	
Příjmy ze závislé činnosti:	63 950
Pojistné zaplacené zaměstnavatelem:	0
Příjmy podle § 10:	25 000
Výdaje podle § 10:	0
Celkem ke zdanění:	88 950
Vypočtená daň:	13 335
Sleva na poplatníka:	23 640
Sleva na studenta:	4 020
Celkem nutno zaplatit na dani z příjmů:	0

Tipy pro studenty

- Můžete si uplatnit celkovou slevu 23 640 (na poplatníka) + 4 020 (na studenta) = 27 660 korun, z toho plyne, že příjmy až do výše 184 400 korun ročně studenti nemusí danit.
- Pokud pracujete u dvou zaměstnavatelů současně, třeba na dohodu o provedení práce, můžete Prohlášení k dani podepsat jen u jednoho z nich. Vyberte si toho, u kterého vyděláváte do 5 000 korun měsíčně, jinak by vám strhl srážkovou daň a vy byste nemohli uplatnit slevu na poplatníka a na studenta. Tam, kde jsou příjmy z DPP přes 5 000 korun, strhává zaměstnavatel automaticky zálohovou daň. Vy si pak můžete podat daňové priznání a uplatnit slevy.
- Stipendia prospěchová, ubytovací a podobně danit nemusíte.

Řemeslník s příjmy ze zahraničí

Tomášovi se naskytlá příležitost nechat se zaměstnat v zahraničí. V lednu a únoru pracoval v Irsku a pak tři měsíce ve Velké Británii. V červnu se vrátil do České republiky a nastoupil zde do zaměstnání. Nyní řeší, jakým způsobem se vyrovnat s daněmi. Protože Tomáš měl část roku příjmy ze zahraničí, musí si daňové priznání podat sám. Bydlí v Česku a pracoval zde více než 183 dní v roce, bude zde tedy i priznávat daně.

Příjmy

Pro příjmy ze zaměstnání v Česku si vyžádá od současného zaměstnavatele potvrzení o zdanitelných příjmech. V daňovém priznání podle něj bude vyplňovat řádky:

Řádek 31 – roční hrubá mzda

Řádek 32 – zaplacené pojistné

Řádek 84 – zaplacené zálohy na daň

Příjmy ze zahraničí budou mnohem komplikovanější. Od obou zahraničních zaměstnavatelů si Tomáš vyžádá potvrzení o zdanitelných příjmech.

Musí přitom respektovat následující pravidla:

Peníze vydělané v cizině už byly zdaněny, a pokud má Česko se zemí, kde člověk pracoval, smlouvu o zamezení dvojího zdanění, již zaplacená daň se zohlední. To jde dělat dvěma způsoby: zápočtem či vynětím. U konkrétních zemí je přitom metoda pevně daná. Kdyby Tomáš v zahraničí podnikal, metodu by si nemohl vybrat. Jako zaměstnanec však má výhodu – pokud se mu to vyplatí, metodu zápočtu může zaměnit a využít místo ní vynětí. U zápočtu se použije jako základ daně součet všech příjmů, z Česka i ze zahraničí, vypočtená daň se potom sníží o daň zaplacenou v cizině (přitom se vyplňuje příloha číslo 3). U metody vynětí daňový základ příjmy ze zahraničí nezahrnuje, jsou takzvané vyňaty. Příjmy z Irsku zdaní metodou zápočtu (jako zaměstnanec může Tomáš použít i vynětí); ty z Británie metodou vynětí.

Tipy pro ty, kdo pracují v cizině

- Příjmy od zaměstnavatelů v zahraničí je třeba přepočíst jednotným směnným kurzem ČNB. Pro euro to byl za rok 2011 kurz 24,60 Kč, pro libru 28,25 Kč.
- Když pracujete v zemi, se kterou Česko smlouvu o zamezení dvojího zdanění nemá, musíte své příjmy zdanit dvakrát. To se týká například Monaka či Lichtenštejnska.
- Zvláště v situaci, kdy máte příjmy ze dvou zemí v zahraničí, je vhodné, abyste daně nepriznávali sami, ale požádali o spolupráci daňového poradce.

Jednotný směnný kurz pro rok 2011:

Austrálie, dolar	18,33
Dánsko, koruna	3,3
Evropská unie, euro	24,6
Chorvatsko, kuna	3,3
Japonsko, jen	22,18 (100 jenů)
Kanada, dolar	17,83
Norsko, koruna	3,16
Nový Zéland, dolar	14,04
Polsko, zlotý	5,96
Rusko, rubl	59,96 (100 rublů)
Švédsko, koruna	2,73
Švýcarsko, frank	20
USA, dolar	17,6
Velká Británie, libra	28,25

z honorářů povinná pojištění?

17. Když mám vojenskou výsluhovou penzi, mohu podat daňové priznání a uplatnit si jako odečet slevu na poplatníka a také pojistné zaplacené na životním pojištění?

Výsluhové příspěvky a odbytý u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů se od 1. ledna 2011 zdaňují zvláštní sazbou daně ve výši 15 procent. Zvláštní sazba daně je konečná forma zdanění a neuvádí se do daňového priznání. Proti příjmu zdaněnému srážkovou daní není možné uplatnit slevu na dani či položky odečitatelné ze základu daně.

18. Jsem důchodkyně a mám žáky, které učím na klavír. Za hodinu si беру 100 korun, měsíčně si vydělám asi 1 000 korun. Nedávám si žádné účtenky, vše je o domluvě mezi mnou a rodiči dětí. Musím tuto situaci nějak daňově řešit?

Pokud vaše příjmy z příležitostných činností nepřevyší 20 tisíc korun v úhrnu za rok, nevzniká vám povinnost podat priznání k dani z příjmů.

19. Měl jsem jako důchodce příjem ze zaměstnání a vyšlo mi, že mám platit daň 14 400 korun. Když si ale uplatním slevu na poplatníka (23 640 korun), vypadá to, že by mi měl stát

9 240 korun doplatit. Počítám to správně?

Slevu na dani je možné uplatnit pouze do výše daňové povinnosti. Pokud sleva převyší daň, rozdíl se poplatníkům nevrací. Vracení takzvaného daňového bonusu je možné jen u daňového zvýhodnění na vyživované dítě.

Student

20. Jsem student a přivydělávám si brigádami. Nerozumím té slevě na studenta. Proč je tak nízká? Ostatní si mohou daně snížit o 23 640 korun a student jen o 4 020?

Sleva pro studenty, která pro rok 2011 činí 4 020 korun, se počítá se základní slevou na poplatníka ve výši 23 640 korun. Studenti jsou tak naopak o trochu zvýhodnění a celkově si mohou od daně odečíst 27 660 korun.

21. Jsem student, ale současně podnikám. Můj roční příjem byl 34 500 korun. Výdaje budu uplatňovat paušálně 60 procenty, ke zdanění tedy budu mít 13 800 korun. Musím vůbec podávat daňové priznání, když se můj faktický příjem vešel do 15 000 korun?

Počítá se příjem před uplatněním výdajů. Vámi uváděná částka 13 800 korun je ziskem (rozdílem mezi příjmy a výdaji), nikoliv

příjmem. Priznání tedy podat musíte. Daň však platit nebudete, protože slevy na dani, které můžete uplatnit, budou vyšší než vaše daňová povinnost.

22. Studuji a v létě chodím na brigádu. V červenci, srpnu a září jsem si vydělal 22 000 korun (každý měsíc). Kamarád mi říká, že by pro mě bylo výhodné, abych si priznání podal sám, já ale stále nechápu proč, když daně za mě řeší zaměstnavatel. Pracoval jsem formou dohody o provedení práce.

Zaměstnavatel vám mohl uplatnit jen poměrnou část slev na dani (za tři měsíce jen tři dvanáctiny roční slevy). Pokud podáte priznání, vrátí vám správce daně veškeré částky, které vám byly na dani strženy, protože vaše daňová povinnost po uplatnění slev bude nulová (s ohledem na uváděnou výši příjmů).

23. V roce 2011 jsem do července studoval na vysoké škole. Pak byly prázdniny a od října jsem již do dalšího semestru nešel, protože jsem dostal výhodnou pracovní nabídku a nastoupil do zaměstnání. Mohu nějak uplatnit slevu na studenta? Za které měsíce?

Slevu pro studenty můžete uplatnit ve výši jedné dvanáctiny roční

slevy za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro uplatnění nároku na slevu. Pokud jste vaše studium ukončil až v průběhu července 2011, můžete uplatnit 7/12 z částky 4 020 korun, to znamená slevu ve výši 2 345 korun.

Dítě

24. Mohou si na mě rodiče uplatnit slevu na dítě, když jsem studentka, ale vdala jsem se a žiji s manželem? Žádné příjmy nemám.

Daňové zvýhodnění může jeden z rodičů uplatnit na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti. Pokud bydlíte v domácnosti s manželem, který vás zaopatřuje, nemohou již vaši rodiče zvýhodnění uplatňovat. Váš manžel však na vás může uplatnit slevu na vyživovanou manželku ve výši 24 840 korun.

25. Můžeme si odečíst slevu na vyživované dítě, když syn studuje střední školu v jiném kraji a bydlí na internátě?

Dočasný pobyt dítěte mimo domácnost nemá vliv na možnost uplatnění daňového zvýhodnění. A ubytování na internátě je považováno jen za dočasný pobyt dítěte mimo domácnost.

» Pokračování na straně C6

INZERCE

Účetnictví bez malérů

Využívejte účetní program Money S3 a žádná účetní kontrola se vám už nedostane na kobylku!

Pokud vás děsí chyba a nesrovnalosti ve firemním účetnictví, účetní program Money S3 je jistotou, že k nim nedojde.

Nabízí všechny potřebné moduly – podvojné účetnictví, daňovou evidenci, adresář, fakturaci, sklady, objednávky, mzdy a navíc řadu nadstandardních funkcí, které usnadňují práci a šetří čas. I proto je tak oblíbený u českých účetních a podnikatelů ze všech oborů.

Stáhněte si zdarma zkušební verzi na: www.money.cz

Jindřich Štoular
specialista na řešení účetních malérů

11. PRODUKT 2011
COMPUTERWORLD

Zápisník

Na ty alimenty už se vážně nepetejte

Jolana Nováková
redaktorka MF DNES

Daňový seriál je vždycky jedna velká smršť. Když už si myslím, že jsem nějakou věc dokonale pochopila, přijde dotaz od čtenáře, který to nějak zamotá, a mohu s pročítáním zákonů a zoufalým voláním daňovým poradcům začít znova.

O tom, že naše daňové zákony jsou zbytečně komplikované, že platíme daně z jednou už zdaněných peněz (pardon, není to daň, ale povinné pojistné), zahlcené spoustou daňových výjimek (věděli jste, že ji mají třeba včelaři?) – tak o tom všem není pochyb. Přesto, když začnou chodit daňové dotazy, chce se mi někdy plakat smíchy, jindy vyskočit z kůže. Takže jednou pro vždy ty nejčastější:

■ Ne, alimenty si doopravdy nemůžete z daní nijak odečíst. Prostě živíte své děti, jako každý druhý. A nikdo z nás si jejich nové zimní boty ani školu v přírodě z daní neodečítá. Kupodivu několik takových dotazů přišlo s ženským podpisem. Buď už se v Česku otáčí karta a ženy platí výživné, nebo si prostě některé z nás nevíšimly, že si berou chlapa, který už má děti a má k nim povinnost.

A pokud si, milé maminky, necháte namluvit, že je dobré se stát „obchodním partnerem“ exmanželovy firmy a měsíčně místo výživného dostávat na tři děti 5 000 korun za fiktivní poradenství, vezte, že jsou to příjmy, které VY byste měly zdanit a platit z nich sociální a zdravotní pojistění. V tom případě by však měl tatínek sáhnout do firemní kasy o dost hlouběji.

■ Ne, když si uložíte na účet tisícikorunu (sto tisíc korun, pět milionů), není to výdaj, který byste si mohli uplatnit v daních. To by se to pak podnikalo – člověk by vydělával, peníze uložené na účet by uplatnil jako výdaje a daně by neplatil žádné. Mohlo by se však stát, že by z toho ministra financí klepalo.

■ Když se živíte jako daňový poradce, je to fakt zvláštní, psát do novin dotazy, jak řešit nějakou daňovou situaci. Pokud to tak máte nastavené, vraťte certifikát. Normálně se totiž novinář ptá odborníků a ne naopak.

■ Jo a už se nerozčilujte, že musíte danit důchod, když jste si mimo něj privydělali více než 70 000 korun za měsíc. Já za to opravdu nemohu, i když se přiznává, že mi to nepřijde tak nepochopitelné.

Nejčastější problémy: pronájem, důchod a výsluhy

V předchozích dílech daňového seriálu jsme vyzvali čtenáře, aby do redakce zaslali své dotazy s tím, že na ně přineseme odpovědi. Tři otázky si přitom zaslouží podrobnější **vysvětlení od daňové poradkyně**.

1. Pronájem a zálohy na energie

Tvrdíte, že přijaté zálohy za energie u pronájmu dle § 9 jsou zdanitelným příjmem. Podle mého názoru, pokud náklady na energie neuplatňují do daňových výdajů, nemusím ani přijaté zálohy zahrnovat do daňových příjmů. Rozpor spatřuji zejména ve vztahu k pokynu GFR č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona o daních z příjmů. Konkrétně jde o pasáž k § 9, odstavec 3 na straně 14, z něhož vyplývá, že zálohy za služby (teplo, vodu...) nezahrnuje pronajímatel do zdanitelných příjmů ani daňových výdajů, pokud je zúčtovává se skutečnými výdaji.

Nájemné je úhrada za svolení s využíváním prostor (bytových nebo nebytových). Jeho zdanění v rámci § 9 má podmínku, že to není živnost. A tou by to bylo, pokud by byly zároveň poskytovány služby – například úklid, zajištění ostrahy a podobně.

Když uzavíráte nájemní smlouvu, měl byste zvážit, jestli je pro vás výhodnější sjednat výši nájemného, ve které budou zohledněny veškeré vedlejší náklady – elektrická energie, vytápění, plyn, voda. Nebo jestli sjednáte základní nájemné a spotřebované energie budete účtovat poměrovým nebo měřitelným způsobem. Až budete do daňového přiznání uvádět příjmy, můžete se rozhodnout, jestli jste schopni doložit podíl nákladů na související služby a uvést je ve skutečně vyšší, nebo jestli je pro vás výhodnější uvést paušál 30 procent.

V tomto světle je zřejmé, že příjem zálohy na energie je v podstatě navýšením nájemného, a tudíž patří do příjmů.

Pokyn GFR není v rozporu s tím, co je v odpovědi napsané. Skutečně záleží na tom, jak se spolu nájemce a pronajímatel dohodnou. Je důležité, k čemu se pronajímatel zavazuje. Pokud je smlouva na pronájem čtyř holých stěn a všechno ostatní je věcí nájemce, potom lze se zálohami pracovat.

V pokynu GFR je uvedeno, že příjem za služby, které se na konci období vyúčtují, není příjmem pronajímatele. To souhlasí, musí to ale být ve smlouvě uvedené. I proto je na místě konzultace s daňovým poradcem, ideálně ještě ve chvíli, kdy není uzavřena smlouva s nájemníkem.

„Když využijete služeb daňového poradce, můžete termín k přiznání i zaplacení daní posunout až o čtvrt roku. Je však třeba to finančnímu úřadu oznámit předem.“

Blanka Marková
daňová poradkyně

2. Starobní důchod a daně

Stále mi není jasné, za jakých okolností a jak danit starobní důchod. Skutečně je nutné platit státu daně z peněz, které mám za celoživotní práci, z níž jsem odváděla daně a povinné pojistění?

Existují dvě situace, kdy je třeba zdanit penzi. První je ta, kdy váš důchod přesahuje roční částku 288 000 korun (to je měsíční penze ve výši 24 000 korun). Co je nad tuto hranici, musíte zdanit (zákon o daních z příjmů, § 4, odstavec 1, písmeno h). Uvedete to do ostatních příjmů (příloha daňového přiznání číslo 2, příjmy podle § 10). Proti tomuto příjmu nemůžete postavit žádné výdaje. Druhá situace nastává v případě, že si kromě penze vyděláte víc než 840 000 korun za rok (odpovídá 70 000 korun měsíčně). Tento výdělek se počítá v případě, že jste jej nabyl podnikáním, zaměstnáním nebo pronájmem. Pokud uvedený příjem získáte třeba obchodem s cennými papíry, zdanění důchodu se vás netýká. Jestliže tedy takový příjem máte, musíte zdanit penzi. Tentokrát však celou, hranice osvobození 288 000 korun pro tento případ neplatí (zákon o daních z příjmů, § 4, odstavec 3). I tentokrát důchod uvedete do ostatních příjmů (příloha daňového přiznání číslo 2, příjmy podle § 10).

Dobrou zprávou pro vás může být, že pokud daníte důchod, můžete uplatnit slevu na poplatníka ve výši 23 640 korun, tak jako každý jiný. Ve skutečnosti tedy budete danit důchod až od výše 445 600 korun.

3. Výsluha a její zdanění

Výsluhy se daní od 1. ledna 2011 každý měsíc srážkovou daní 15 procent, to znamená, že za rok 2011 je výsluhová penze již zdaněná. Pokud tazatel radíte, aby výsluhu uvedl do § 10, zdaní ji vlastně podruhé.

Výsluhy se skutečně daní podle paragrafu 10, odst. 9, písmeno a. V minulém dotaze však šlo především o to, zda se výsluhy vůbec daní, nebo ne. Vy máte pravdu, do daňového přiznání se neuvádějí. Novelou od roku 2011 je z nich srážena podle zákona srážková daň ve výši 15 procent. Takže výsluhy se daní (na rozdíl od dřívějších), ale vy se tím nemusíte zabývat, dostanete je vyplacené už po zdanění.

Otázky a odpovědi: Jak zdanit dar ze zahraničí či příjem v eurech?

26. Jak je to s odpočtem slevy na studující dítě, když na vysoké škole navštěvuje kombinované studium? Můžeme si je jako rodiče odečíst?

Daňové zvýhodnění je možné uplatňovat na zletilé děti až do dovršení věku 26 let, pokud se soustavně připravují na budoucí povolání. Kombinované studium není považováno za soustavnou přípravu (stanováno tak § 12 zákona o státní sociální podpoře) a zvýhodnění není proto možné uplatnit.

27. Je to tak, že když můj syn studuje, uplatním si slevu na vyživované dítě a slevu na studenta? Ne, slevu na studenta může uplatnit pouze student sám, pokud dosahuje zdanitelných příjmů, vy si můžete uplatnit pouze slevu na vyživované dítě.

28. Jsme rozvedení, manželka má v péči dceru, ale je nezaměstnaná a nemá příjmy. Mohu si za těchto okolností odečíst slevu na dítě já?

Podmínkou pro uplatnění zvýhodnění na dítě je, že dítě žije s rodičem v jedné domácnosti. Pokud

dcera s vámi nežije a byla svěřena do péče matce, nemůžete zvýhodnění uplatnit.

Odečitatelné položky

29. Platíme hypotéku a letos si budeme první snižovat daně o zaplacené úroky. Byt jsme koupili v červnu, v říjnu jsme se do něj nastěhovali (byla nutná rekonstrukce). Za které měsíce můžeme úroky uplatnit?

V roce nabytí vlastnictví k bytu pro uplatnění odpočtu od základu daně stačí, pokud jste byt vlastnili ke konci zdaňovacího období. Při placení úroků jen po část roku však nesmí uplatňovaná částka odpočtu překročit jednu dvanáctinu maximální roční částky 300 tisíc korun za každý měsíc placení úroků.

30. Posílám si měsíčně 800 korun na účet penzijního připojištění. Zaměstnavatel mi přispívá stejně vysokou částkou. Smím si uplatnit celou odečitatelnou položku 12 000 korun za rok?

Příspěvek od zaměstnavatele už daňově zvýhodněn je (neodvádí se

z něj daň z příjmů ani povinná pojistění), s ním ve svých propočtech kalkulovat nemůžete. Vy sám si přispíváte 800 korun měsíčně. K prvním 500 korunám pobíráte státní příspěvek, teprve částky nad 500 korun si můžete odečíst od základu daně. Ve vašem případě tedy 300 korun za rok. Pro uplatnění celé odečitatelné položky byste musel sám spořit 1 500 korun měsíčně.

Platby v cizí měně za prodeje uskutečněné na území České republiky jsou tuzemským, nikoliv zahraničním příjmem.

31. Několik let jsem si platila životní pojistku. Loni jsem však byla nucena ji z finančních důvodů vypovědět. Co mám dělat, když jsem si pojištění odečítala z daňového základu?

Položky snižující základ daně, uplatněné v minulých letech, musíte dodanit. Částky odečtené

v předchozích letech sečtete a uvedete je do daňového přiznání jako ostatní příjem (§ 10). Tato částka vám navýší daňový základ a daňovou povinnost za rok 2011.

Ze zahraničí

32. Od strýce z Rakouska jsem dostal auto v hodnotě 10 000 eur. Mám to nějak daňově řešit?

Od daně darovací je osvobozeno bezúplatné nabytí majetku, pokud k němu dochází mezi osobami zařazenými v I. a II. skupině. Strýc patří do II. skupiny a přijetí daru od strýce v zahraničí je tedy od darovací daně osvobozeno. Povinnost podat daňové přiznání nevzniká.

33. Daňové přiznání vypisují v korunách, ale mám i příjmy ze zahraničí. Jak přepočítat eura a dolary? Nevím, jaký zvolit kurz. Pokud nevedete účetnictví, musíte použít takzvaný jednotný roční kurz. Za rok 2011 byl zveřejněn pokynem Generálního finančního ředitelství GFR-D-8 a naleznete jej na webu ministerstva financí či na jiných stránkách pro podnikatele.

34. Když si vydělám nějaké peníze v zahraničí, tak mi je tam zdaní. Ale do českého daňového přiznání je musím uvést znovu. To budu opět platit daň?

Pokud váš zahraniční příjem plyne ze státu, se kterým má Česká republika uzavřenu smlouvu o omezení dvojího zdanění, budete platit daň jen tehdy, když vaše příjmy v zahraničí byly zdaněny nižší sazbou daně, než je 15 procent (sazba uplatňovaná v ČR). To neplatí, jestliže se podle smlouvy uplatňuje takzvaná metoda vynětí v cizině zdaněných příjmů. Pak byste nic nedoplácel.

35. Podnikám v pohraničí, mám tu prodejnu. Přijímám i eura. Je to bráno jako příjem ze zahraničí? Jak mám postupovat v daňovém přiznání?

Platby v cizí měně za prodeje uskutečněné na území České republiky jsou tuzemským, nikoliv zahraničním příjmem. Pokud vedete účetnictví, musíte pro přepočítání použít kurzy ČNB stanovené v souladu se zákonem o účetnictví. Vedete-li daňovou evidenci, můžete používat i takzvaný

jednotný roční kurz vyhlášený Generálním finančním ředitelstvím po konci roku a v průběhu roku vést jen valutovou pokladnu.

36. Mým zaměstnavatelem je firma se sídlem v Německu. Mzdu dostávám na účet v korunách. Musím nějak řešit daňové přiznání? Jsou to příjmy ze zahraničí?

Pokud práci vykonáváte v Německu a podléháte německým daňovým předpisům, je vaše mzda příjmem ze zahraničí. Jestliže jste daňovým rezidentem v České republice, máte povinnost zahraniční příjem přiznat v daňovém přiznání. Daňová povinnost vám však nevznikne, protože příjmy ze zaměstnání zdaněné v Německu, jsou vyňaté ze zdanění v Česku podle uzavřené smlouvy o omezení dvojího zdanění. Pokud pracujete v České republice pro německého zaměstnavatele, ten musí při zdanění vaši mzdy postupovat stejně jako český zaměstnavatel. Na otázky čtenářů odpovídal

Ondřej Homolka,
daňový poradce advokátní kanceláře bpv Braun Partners